

การรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วม
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: บทเรียนจากเขตเกษตรเศรษฐกิจปาล์มน้ำมันในภาคใต้
ของประเทศไทย

Oil palm farmers' perceptions on occupational impacts of ASEAN economic community participation: Lesson learned from agro-economic zone for oil palm in Southern Thailand

ปวิรัชญ์ พิทยาภินันท์^{a,*} และ พลากร สัตย์ชื่อ^{b,†}
Purawich Phitthayaphinant^{a,*}, Palakorn Satsue^{b,†}

^a คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ พัทลุง 93210

Faculty of Technology and Community Development, Thaksin University, Phatthalung 93210, Thailand

^b สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สงขลา 90110

Department of Agricultural Economics, Faculty of Economics, Prince of Songkla University, Songkhla 90110, Thailand

ARTICLE INFO

Article history:

Received 22 April 2016

Received in revised form 4 August 2016

Accepted 15 August 2016

Keywords:

ASEAN Economic Community (AEC),
oil palm farmer,
ordered probit model,
perception

ABSTRACT

Thai oil palm farmers' perceptions of the ASEAN Economic Community (AEC) represent an outstanding issue. This survey research investigated sources of information and perceptions on the occupational impacts of AEC participation by oil palm farmers, and also examined what factors are important in determining their differences in perceptions on the occupational impacts of AEC participation. Primary data were collected using structured interviews from a total sample of 395 oil palm farmers (206 and 189 oil palm farmers for Surat Thani and Krabi provinces, respectively), using the multistage sampling technique. Descriptive statistics and ordered probit regression were applied for data analysis. The results revealed that the most important source of information of the respondents was personal media ($\bar{x} = 1.01 \pm 0.77$). The respondents perceived a high level of potential occupational impacts of AEC participation ($\bar{x} = 3.44 \pm 0.75$). The statistically significant factors determining the perceptions on the occupational impacts of AEC participation of the respondents were: province, schooling year, oil palm production system, experience in oil palm farming, group membership, oil palm farming as main occupation, income from oil palm farming, saving, and debt, with respective perceptual probabilities of the most level of impacts of -0.0591 , 0.0106 , 0.0028 , 0.0701 , 0.0557 , 0.0651 , -3.33×10^{-08} , -2.12×10^{-07} , and 3.95×10^{-08} , respectively. The results are useful for related government agencies to formulate appropriate agricultural extension strategies for oil palm farmers.

* Corresponding author.

E-mail address: p_paratsanant@yahoo.co.th

บทคัดย่อ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นประเด็นสำคัญที่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันไทยควรรับรู้ งานวิจัยเชิงสำรวจเรื่องนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งข้อมูลข่าวสารและการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยทำการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างจากเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจำนวน 395 ราย (จังหวัดสุราษฎร์ธานี 206 ราย และจังหวัดกระบี่ 189 ราย) ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยโพรบิทเชิงลำดับ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน คือ สื่อบุคคล ($\bar{x} = 1.01 \pm 0.77$) เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมาก ($\bar{x} = 3.44 \pm 0.75$) ปัจจัยกำหนดการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ จังหวัด จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา ประสบการณ์การทำสวนปาล์ม น้ำมัน ระบบการผลิตปาล์ม น้ำมัน การเป็นสมาชิกกลุ่ม การทำสวนปาล์ม น้ำมันเป็นอาชีพหลัก รายได้จากการขายผลผลิตปาล์ม น้ำมัน เงินออม และหนี้สิน โดยมีค่าความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบในระดับมากที่สุดเท่ากับ -0.0591 , 0.0106 , 0.0028 , 0.0701 , 0.0557 , 0.0651 , -3.33×10^{-08} , -2.12×10^{-07} และ 3.95×10^{-08} ตามลำดับ ผลการวิจัยที่ได้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมแก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันต่อไป

คำสำคัญ: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน แบบจำลองโพรบิทเชิงลำดับ การรับรู้

บทนำ

ไทยถือเป็นหนึ่งในประเทศผู้ผลิตปาล์ม น้ำมันและน้ำมันปาล์มที่สำคัญของโลก โดยจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ผลิตน้ำมันพืชได้เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ (ธีระ, 2554) เมื่อเปรียบเทียบศักยภาพการผลิตปาล์ม น้ำมันและ

น้ำมันปาล์มของไทยกับประเทศคู่แข่งชั้นที่สำคัญในภูมิภาคอาเซียนอย่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตและส่งออกน้ำมันปาล์มที่สำคัญอันดับหนึ่งและสองของโลก ตามลำดับและครอบครองส่วนแบ่งทางการตลาดโดยส่วนใหญ่ของโลก อีกทั้งยังจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ผลิตน้ำมันพืชได้เกินความต้องการใช้ภายในประเทศ (ธีระ, 2554) พบว่า ในปี พ.ศ. 2557 2 ประเทศนี้มีพื้นที่ให้ผลผลิตปาล์ม น้ำมันมากกว่าไทย 11 และ 7 เท่า มีผลผลิตปาล์ม น้ำมันมากกว่าไทย 10 และ 8 เท่า (Statistics Division, 2016) มีผลผลิตน้ำมันปาล์มมากกว่าไทย 18 และ 11 เท่า และมีปริมาณน้ำมันปาล์ม ณ สิ้นปี 1.63 และ 2.64 ตัน คิดเป็นร้อยละ 19.38 และ 31.48 ของปริมาณน้ำมันปาล์ม ณ สิ้นปีทั้งโลก ตามลำดับ ซึ่งปริมาณน้ำมันปาล์ม ณ สิ้นปีของมาเลเซียสูงกว่าปริมาณการผลิตและการบริโภคน้ำมันปาล์มของไทย 0.81 และ 0.79 ล้านตัน ตามลำดับ (Foreign Agricultural Service, 2016) แต่เมื่อพิจารณาผลผลิตปาล์ม น้ำมันต่อพื้นที่พบว่า มาเลเซียมีผลผลิตปาล์ม น้ำมันต่อพื้นที่สูงกว่าไทย 0.26 ตันต่อไร่ ขณะที่อินโดนีเซียมีผลผลิตปาล์ม น้ำมันต่อพื้นที่ต่ำกว่าไทย 0.28 ตันต่อไร่ (Statistics Division, 2016) จากข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ไทยมีความเสียเปรียบอินโดนีเซียและมาเลเซียในการผลิตปาล์ม น้ำมันและน้ำมันปาล์ม ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร (2555) ที่ระบุว่า สินค้าน้ำมันปาล์มของไทยไม่มีศักยภาพในการแข่งขันเพื่อการส่งออก

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของ 10 ประเทศในภูมิภาคอาเซียนภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) มีเป้าหมายเพื่อสร้างศักยภาพการแข่งขันของกลุ่มประเทศอาเซียนในเศรษฐกิจโลก ซึ่งแม้ว่าจะก่อให้เกิดผลดีต่ออุตสาหกรรมหลายประเภทที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง เช่น อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหาร อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยานยนต์ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ในขณะที่เดียวกันอีกหลายอุตสาหกรรมรวมถึงอุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมันกลับได้รับผลกระทบในเชิงลบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่มีต่อผู้ผลิตต้นน้ำ นั่นคือ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน ซึ่งงานวิจัยของไพฑูริย์ (2536) วิจิตร (2539) จันทร (2543) นันทรัตน์ (2544) สุพรรณษา (2546) จีรศักดิ์ และคณะ (2550) และจิรายุ (2553) ได้รายงานในทิศทางเดียวกันว่า ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนมีผลกระทบในเชิงลบต่อเกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม น้ำมัน

การจะทำให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีความตื่นตัวในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้นั้น จำเป็นต้องกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการรับรู้ถึงผลกระทบต่อการประกอบอาชีพให้มากที่สุด การวิจัยครั้งนี้จึงได้สังเกตเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันภายใต้บริบทและปัจจัยท้าทายของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญและเร่งด่วนที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้เมื่อเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ถึงผลกระทบดังกล่าวจะทำให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเห็นถึงความจำเป็นของการปรับตัวเพื่อรองรับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาแหล่งข้อมูลข่าวสารและการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยกำหนดการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยที่ได้คาดว่าจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้แก่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการวางแผนหรือกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมแก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่วิจัยและพื้นที่อื่นที่มีสภาพทางเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกันและ/หรือมีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกันต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวางในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและกระบี่ เป็นการเลือกแบบเจาะจงเนื่องจากทั้งสองจังหวัดมีพื้นที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมัน ผลผลิตปาล์มน้ำมัน และผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อพื้นที่มากที่สุด 2 อันดับแรกของภาคใต้และของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจำนวน 395 ราย (1 ครัวเรือนต่อตัวแทนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน 1 ราย) ซึ่งได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Yamane (1967) ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร (29,083 ครัวเรือน) โดยยอมให้ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างเกิดขึ้นได้ไม่เกินร้อยละ 5 การสุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการแบบหลายขั้นตอน โดยเริ่มจากการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือก คือ เป็นอำเภอที่มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุดของจังหวัด และในอันดับรองลงมาตามลำดับ ซึ่งผลรวม

ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอที่เลือกไว้มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมดในจังหวัดนั้น ต่อมาได้ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามจำนวนอำเภอที่เลือกไว้ของแต่ละจังหวัด ประกอบด้วย (1) กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน 206 ราย จาก 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพุนพิน 58 ราย อำเภอท่าชนะ 42 ราย อำเภอพระแสง 39 ราย อำเภอไชยา 39 ราย และอำเภอกาญจนดิษฐ์ 28 ราย และ (2) กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่จำนวน 189 ราย จาก 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภออ่าวลึก 71 ราย อำเภอคลองท่อม 60 ราย และอำเภอปลายพระยา 58 ราย หลังจากนั้นในแต่ละอำเภอได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบตามลำดับที่ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในทะเบียนของกรมส่งเสริมการเกษตร

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและการทดสอบความเชื่อมั่น ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องและค่าอำนาจจำแนกในแต่ละข้อคำถามมากกว่า 0.60 และ 0.40 ตามลำดับ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี (Ebel & Frisbie, 1986) และมีค่าความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายในตามวิธีการของ Cronbach (1990) ของข้อคำถามทั้งหมดเท่ากับ 0.91 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Nunnally & Bernstein, 1994)

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ประการแรก ข้อคำถามแหล่งข้อมูลข่าวสารมีการประเมินเป็น 4 ระดับ คือ 3 แทน มาก 2, 1 และ 0 แทน ปานกลาง น้อย และไม่มี/ไม่ได้รับ ตามลำดับ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร คือ มาก (2.01–3.00 คะแนน) ปานกลาง (1.01–2.00 คะแนน) และน้อย (0.00–1.00 คะแนน) ส่วนการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะการรับรู้ผลกระทบทางเศรษฐกิจในเชิงลบ ซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ ผลกระทบทางตรง และผลกระทบทางอ้อม ข้อคำถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5 แทน มากที่สุด 4, 3, 2 และ 1 แทน มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินระดับการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ มากที่สุด (4.21–5.00 คะแนน) มาก (3.41–4.20 คะแนน) ปานกลาง (2.61–3.40 คะแนน)

น้อย (1.81–2.60 คะแนน) และน้อยที่สุด (1.00–1.80 คะแนน) และการวิเคราะห์ห้ปัจจัยกำหนดการรับรู้ผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจาก การเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้ใช้แบบจำลอง โพรบิตเชิงลำดับ (ordered probit model) ซึ่งเป็นเทคนิค การวิเคราะห์การถดถอยแฝง (latent regression) ในกรณีที่ ตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพที่มีระดับการวัดในมาตร เรียงลำดับ และทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรด้วย วิธีการความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimation หรือ MLE) ซึ่งได้กำหนดรูปแบบของแบบจำลอง ดังนี้

$$y_i^* = \beta x_i + u_i$$

โดยที่ y_i^* หมายถึง การรับรู้ผลกระทบต่อ การประกอบ อาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจำแนกเป็น 5 ลำดับ ตั้งแต่ 5 จนถึง 1 หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในระดับมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ตามลำดับ x_i หมายถึง ตัวแปรอิสระจำนวน 13 ตัว ประกอบด้วย (1) PVI หมายถึง ตัวแปรหุ่นจังหวัด โดยที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีแทนด้วย 0 และ จังหวัดกระบี่แทนด้วย 1 (2) GEN หมายถึง ตัวแปรหุ่นเพศ โดยที่บุรุษแทนด้วย 0 และสตรีแทนด้วย 1 (3) AGE หมายถึง อายุ (ปี) (4) EDU หมายถึง จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา (ปี) (5) EPA หมายถึง ประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมัน (ปี) (6) LAN หมายถึง ตัวแปรหุ่นลักษณะการถือครองที่ดิน โดยที่ กรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของบุคคลอื่นแทนด้วย 0 และกรรมสิทธิ์ ในที่ดินเป็นของตนเองแทนด้วย 1 (7) MOC หมายถึง ตัวแปร หุ่นการทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก โดยที่ไม่ได้ทำสวน ปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลักแทนด้วย 0 และทำสวนปาล์มน้ำมัน เป็นอาชีพหลักแทนด้วย 1 (8) SYS หมายถึง ตัวแปรหุ่นระบบ การผลิตปาล์มน้ำมัน โดยที่ระบบการผลิตปาล์มน้ำมันเชิงเดี่ยว แทนด้วย 0 และระบบการผลิตปาล์มน้ำมันและพืชชนิดอื่น แทนด้วย 1 (9) GRO หมายถึง ตัวแปรหุ่นการเป็นสมาชิกกลุ่ม ทางการเกษตร โดยที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตร ใด ๆ แทนด้วย 0 และเป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรตั้งแต่ 1 กลุ่มขึ้นไปแทนด้วย 1 (10) INP หมายถึง รายได้จากการขาย ผลผลิตปาล์มน้ำมัน (บาทต่อปี) (11) SAE หมายถึง เงินออม (บาทต่อปี) (12) VDE หมายถึง หนี้สิน (บาท) และ (13) ANC

หมายถึง ตัวแปรหุ่นการทำสวนปาล์มน้ำมันตั้งแต่บรรพบุรุษ โดยที่ตอบว่าไม่ใช่แทนด้วย 0 และตอบว่าใช่แทนด้วย 1 β หมายถึง พารามิเตอร์ที่ต้องการทราบค่า และ u_i หมายถึง ตัวแปรสุ่มคลาดเคลื่อน ทั้งนี้การอธิบายความน่าจะเป็น ของการรับรู้ผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพของเกษตรกร ผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เมื่อตัวแปรอิสระมีการเปลี่ยนแปลงไป ได้พิจารณาจากค่า ผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effect) ของการรับรู้ว่าจะได้รับ ผลกระทบในระดับมากและมากที่สุด

ผลการวิจัยและการอภิปราย

แหล่งข้อมูลข่าวสารการรับรู้ผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพ ของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนในพื้นที่วิจัย

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันได้รับข้อมูลข่าวสารจาก แหล่งต่าง ๆ โดยภาพรวมในระดับน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 0.56 ± 0.39 คะแนน เมื่อจำแนกประเภทของแหล่งข้อมูล ข่าวสาร พบว่า สื่อบุคคล (ญาติพี่น้อง เพื่อนเกษตรกร ผู้นำ ท้องถิ่น/ชุมชน และเกษตรกรต้นแบบ/ปราชญ์ชาวบ้าน) เป็นแหล่งเดียวที่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันได้รับข้อมูล ข่าวสารในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 1.01 ± 0.77 คะแนน อาจเนื่องมาจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีความต้องการใน การติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม/สังคม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้/ประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดความสงสัยหรือ ไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งสื่อบุคคลถือเป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสารที่อยู่ใกล้ตัวเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน และสามารถ เข้าถึงได้ง่าย ส่วนแหล่งข้อมูลข่าวสารประเภทอื่นพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันได้รับข้อมูลข่าวสารในระดับน้อย ได้แก่ กิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ (การอบรม การประชุม การสัมมนา การทัศนศึกษา แปลงสาธิต และนิทรรศการ) มีคะแนนเฉลี่ย 0.55 ± 0.77 คะแนน สื่อมวลชนและสื่อเฉพาะ (คู่มือ เอกสาร หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต และวีดิทัศน์) มีคะแนนเฉลี่ย 0.44 ± 0.40 คะแนน และหน่วยงาน/สถานประกอบการ (สำนักงานเกษตร สถาบัน การศึกษา ศูนย์วิจัยพืชสวน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี ทางการเกษตรประจำตำบล ร้านค้าตัวแทนขายปัจจัยการผลิต ลานเท โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม) มีคะแนนเฉลี่ย 0.43 ± 0.46 คะแนน

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยภาพรวมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.44 ± 0.75 คะแนน (ตารางที่ 1) เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบทางตรงโดยภาพรวมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.51 ± 0.76 คะแนน และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบทางอ้อมโดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีคะแนน

เฉลี่ย 3.25 ± 0.96 คะแนน ซึ่ง Schramm (1973) ได้กล่าวไว้ว่าการที่บุคคลจะตัดสินใจรับรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ กล่าวคือ ถ้าข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีประโยชน์ต่อบุคคลมาก บุคคลนั้นจะตัดสินใจรับรู้ได้ง่าย และบุคคลอาจจะเลือกรับรู้เฉพาะข้อมูลข่าวสารที่ตนเองสนใจ หรือมีประโยชน์ต่อตนเองเท่านั้น

ตารางที่ 1 การรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในพื้นที่วิจัย

(n = 395)							
ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{x}$	S.D.
1. ผลกระทบทางตรงโดยภาพรวม						3.51 (มาก)	0.76
1.1 ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้ลดลง	148 (37.47%)	157 (39.74%)	60 (15.19%)	15 (3.80%)	15 (3.80%)	4.03 (มาก)	1.01
1.2 รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันลดลง	129 (32.66%)	153 (38.73%)	86 (21.77%)	15 (3.80%)	12 (3.04%)	3.94 (มาก)	0.98
1.3 ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้ไม่มีเสถียรภาพ	127 (32.15%)	152 (38.48%)	82 (20.76%)	21 (5.32%)	13 (3.29%)	3.91 (มาก)	1.01
1.4 อำนาจการต่อรองราคากับผู้รับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันลดลง	126 (31.90%)	127 (32.15%)	81 (20.51%)	38 (9.62%)	23 (5.82%)	3.75 (มาก)	1.17
1.5 การนำเข้าน้ำมันปาล์มจากประเทศคู่แข่งมาขายได้สะดวกและในปริมาณมากขึ้น	127 (32.15%)	110 (27.85%)	107 (27.09%)	31 (7.85%)	20 (5.06%)	3.74 (มาก)	1.14
1.6 การแข่งขันทางการตลาดสูงขึ้น	94 (23.80%)	142 (35.95%)	108 (27.34%)	33 (8.35%)	18 (4.56%)	3.66 (มาก)	1.07
1.7 การเพิ่มขึ้นของต้นทุนการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน	73 (18.48%)	159 (40.25%)	103 (26.08%)	29 (7.34%)	31 (7.85%)	3.54 (มาก)	1.11
1.8 การอพยพ/เคลื่อนย้ายของแรงงานไปทำงานนอกพื้นที่/ต่างจังหวัด/ต่างประเทศ/นอกภาคเกษตรกรรม	41 (10.38%)	65 (16.46%)	101 (25.57%)	86 (21.77%)	102 (25.82%)	2.64 (ปานกลาง)	1.31
1.9 การขาดแคลนแรงงาน	23 (5.82%)	43 (10.89%)	104 (26.33%)	102 (25.82%)	123 (31.14%)	2.34 (น้อย)	1.19

ตารางที่ 1 การรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในพื้นที่วิจัย (ต่อ)

(n = 395)

ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{x}$	S.D.
2. ผลกระทบทางอ้อมโดยภาพรวม						3.25 (ปานกลาง)	0.96
2.1 การถูกเอาเปรียบจากผู้รับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันมากขึ้น	90 (22.78%)	130 (32.91%)	106 (26.84%)	38 (9.62%)	31 (7.85%)	3.53 (มาก)	1.17
2.2 สภาพคล่องในการใช้จ่าย/ความสามารถในการลงทุนและชำระหนี้สินลดลง	54 (13.67%)	122 (30.89%)	133 (33.67%)	51 (12.91%)	35 (8.86%)	3.28 (ปานกลาง)	1.13
2.3 ค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น	42 (10.63%)	107 (27.09%)	103 (26.08%)	67 (16.96%)	76 (19.24%)	2.93 (ปานกลาง)	1.28
ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพโดยภาพรวม						3.44 (มาก)	0.75

เมื่อพิจารณาการรับรู้ผลกระทบทางตรงของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นรายประเด็นพบว่า ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้ลดลงมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ 4.03 ± 1.01 คะแนน แสดงว่าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบในประเด็นนี้ระดับมาก ส่วนผลกระทบทางตรงในประเด็นอื่นโดยส่วนใหญ่พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบในระดับมาก เช่น รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันลดลง มีคะแนนเฉลี่ย 3.94 ± 0.98 คะแนน ราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้ไม่มีเสถียรภาพ มีคะแนนเฉลี่ย 3.91 ± 1.01 คะแนน ขณะที่การอพยพ/เคลื่อนย้ายของแรงงานไปทำงานนอกพื้นที่/ต่างจังหวัด/ต่างประเทศ/นอกราชอาณาจักรเป็นประเด็นที่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 2.64 ± 1.31 คะแนน สำหรับประเด็นที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การขาดแคลนแรงงาน มีคะแนนเฉลี่ย 2.34 ± 1.19 คะแนน แสดงว่าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบในประเด็นนี้ระดับน้อย

เมื่อพิจารณาการรับรู้ผลกระทบทางอ้อมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นรายประเด็นพบว่า การถูกเอาเปรียบจากผู้รับซื้อผลผลิตมากขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ 3.53 ± 1.17 คะแนน ซึ่งเป็นเพียงประเด็นเดียวที่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบในระดับมาก ส่วนประเด็นที่เหลือพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง ได้แก่ สภาพคล่องในการใช้จ่าย/ความสามารถในการลงทุนและชำระหนี้สินลดลง

มีคะแนนเฉลี่ย 3.28 ± 1.13 คะแนน และค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นมีคะแนนเฉลี่ย 2.93 ± 1.28 คะแนน

ปัจจัยกำหนดการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในพื้นที่วิจัย

ผลการตรวจสอบขนาดความสัมพันธ์ด้วยตนเองของตัวแปรอิสระพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าน้อยกว่า 0.80 ซึ่งคาดว่าจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาพหุสัมพันธ์เชิงเส้น (Multicollinearity) ผลการวิเคราะห์แบบจำลองโพรบิทเชิงลำดับในตารางที่ 2 พบว่า Pseudo R^2 ที่เป็นไปตามภาวะสารูปสนิทธิ (goodness of fit) มีค่าเท่ากับ 0.0430 และค่าสถิติ Chi-squared มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวในแบบจำลองที่มีค่าแตกต่างจากศูนย์ หรือสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงในการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยกำหนดการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขึ้นไปได้แก่ จังหวัด (PVI) จำนวนปีที่ได้รับการศึกษา (EDU) ประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมัน (EPA) ระบบการผลิตปาล์มน้ำมัน (SYS) การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร (GRO) การทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก (MOC) รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมัน (INP) เงินออม (SAV) และหนี้สิน (VDE)

ตารางที่ 2 ปัจจัยกำหนดการรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีและกระบี่

ตัวแปร	ผลกระทบส่วนเพิ่มของการรับรู้ที่แตกต่างกัน					
	ค่าสัมประสิทธิ์	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
PVI	-0.3059*** ¹ (0.1174) ²	0.0189** (0.0081)	0.0338** (0.0140)	0.0679** (0.0270)	-0.0615** (0.0240)	-0.0591** (0.0235)
GEN	-0.1190 (0.1137)	0.0072 (0.0069)	0.0131 (0.0126)	0.0267 (0.0259)	-0.0239 (0.0231)	-0.0231 (0.0221)
AGE	0.0059 (0.0059)	-0.0004 (0.0004)	-0.0007 (0.0007)	-0.0013 (0.0013)	0.0012 (0.0012)	0.0012 (0.0011)
EDU	0.0544*** (0.0172)	-0.0033*** (0.0013)	-0.0060*** (0.0021)	-0.0122*** (0.0041)	0.0109*** (0.0037)	0.0106*** (0.0034)
EPA	0.0143** (0.0067)	-0.0009* (0.0005)	-0.0016** (0.0008)	-0.0032** (0.0015)	0.0029** (0.0014)	0.0028** (0.0013)
LAN	0.0987 (0.2518)	-0.0065 (0.0181)	-0.0113 (0.0302)	-0.0214 (0.0522)	0.0210 (0.0565)	0.0182 (0.0439)
SYS	0.3476*** (0.1087)	-0.0201** (0.0082)	-0.0371*** (0.0125)	-0.0790*** (0.0253)	0.0661*** (0.0214)	0.0701*** (0.0229)
GRO	0.3235** (0.1265)	-0.0238** (0.0118)	-0.0387** (0.0171)	-0.0659*** (0.0244)	0.0727** (0.0310)	0.0557*** (0.0204)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	ผลกระทบส่วนเพิ่มของระดับการรับรู้ที่แตกต่างกัน				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
MOC	0.3988** (0.1578)	-0.0319* (0.0170)	-0.0492** (0.0223)	-0.0769*** (0.0266)	0.0930** (0.0413)	0.0651*** (0.0221)
INP	-1.71×10 ⁻⁰⁷ ** (7.00×10 ⁻⁰⁸)	1.03×10 ⁻⁰⁶ ** (4.83×10 ⁻⁰⁶)	1.88×10 ⁻⁰⁸ ** (7.64×10 ⁻⁰⁹)	3.85×10 ⁻⁰⁶ ** (1.67×10 ⁻⁰⁶)	-3.44×10 ⁻⁰⁸ ** (1.41×10 ⁻⁰⁸)	-3.33×10 ⁻⁰⁸ ** (1.43×10 ⁻⁰⁸)
SAV	-1.09×10 ⁻⁰⁶ ** (4.97×10 ⁻⁰⁷)	6.61×10 ⁻⁰⁸ ** (3.20×10 ⁻⁰⁸)	1.20×10 ⁻⁰⁷ ** (5.94×10 ⁻⁰⁸)	2.46×10 ⁻⁰⁷ ** (1.15×10 ⁻⁰⁷)	-2.20×10 ⁻⁰⁷ ** (1.05×10 ⁻⁰⁷)	-2.12×10 ⁻⁰⁷ ** (9.68×10 ⁻⁰⁸)
VDE	2.03×10 ⁻⁰⁷ (8.87×10 ⁻⁰⁸)	-1.23×10 ⁻⁰⁶ ** (6.11×10 ⁻⁰⁶)	-2.24×10 ⁻⁰⁸ ** (1.02×10 ⁻⁰⁸)	-4.58×10 ⁻⁰⁶ ** (2.06×10 ⁻⁰⁶)	4.09×10 ⁻⁰⁸ ** (1.82×10 ⁻⁰⁸)	3.95×10 ⁻⁰⁸ ** (1.77×10 ⁻⁰⁸)
ANC	0.1785 (0.1261)	-0.0102 (0.0069)	-0.0190 (0.0136)	-0.0410 (0.0296)	0.0341 (0.0233)	0.0361 (0.0264)
Pseudo R ² =	0.0430 ³	Log Likelihood = -495.5355	Restricted Log Likelihood = -517.8071		Chi-squared = 56.92***	

หมายเหตุ: ¹ *** $p \leq .01$, ** $p \leq .05$ และ * $p \leq .10$ ² ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ³ Pseudo R² = $1 - \frac{\text{Log likelihood}}{\text{Restricted log likelihood}}$

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดกระบี่ที่มีความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและมากที่สุด ต่ำกว่าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดสุราษฎร์ธานีร้อยละ 6.15 และร้อยละ 5.91 ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ มีค่าคงที่ อาจเนื่องมาจากค่าเฉลี่ยผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อพื้นที่ของจังหวัดกระบี่สูงกว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยในปี พ.ศ. 2557 จังหวัดกระบี่มีผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อพื้นที่ 3.49 ตันต่อไร่ ขณะที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อพื้นที่ 3.34 ตันต่อไร่ (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร, 2558) ดังนั้นเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดกระบี่จึงมีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่สามารถนำไปขายในตลาดได้มากกว่า ทำให้มีรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันสูงกว่า และอาจคิดว่ารายได้ในจำนวนดังกล่าวนี้ ทำให้ตนเองมีความมั่นคงทางรายได้แล้ว จึงมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนน้อยกว่า

ผลการสำรวจพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดกระบี่มีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้และรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 139,470.26±135,498.60 กิโลกรัมต่อปี และ 545,192.40±511,173.65 บาทต่อปี ตามลำดับ และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 3.35±0.64 คะแนน ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้และรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 97,771.82±157,743.09 กิโลกรัมต่อปี และ 408,890.40±691,209.74 บาทต่อปี ตามลำดับ และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยภาพรวมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.43±0.79 คะแนน

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเฉลี่ย 7.25±4.21 ปี ถ้าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 ปี จะทำให้ความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและมากที่สุดเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ 1.09 และร้อยละ 1.06 ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ มีค่าคงที่ เป็นไปได้ว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีการศึกษาสูง จะมีโอกาสในการรับทราบการเข้าถึง และการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร/ความรู้เกี่ยวกับ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ หนังสือ/เอกสาร/แผ่นพับเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นไปได้ว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในกลุ่มนี้จะมีความสามารถในการรับรู้ การทำความเข้าใจ การเรียนรู้ และการจดจำสารได้ดี

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 17.94±8.99 ปี ถ้าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 ปี จะทำให้ความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและมากที่สุดเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ 0.29 และร้อยละ 0.28 ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ มีค่าคงที่ เป็นไปได้ว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมันสูง จะมีความเชี่ยวชาญในการผลิตปาล์มน้ำมัน และมีการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร/ความรู้เกี่ยวกับการทำสวนปาล์มน้ำมันจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ อยู่เสมอ ทั้งด้านการผลิต ด้านการตลาด หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลกระทบจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมากกว่าครึ่งหนึ่งมีระบบการผลิตปาล์มน้ำมันเชิงเดี่ยว จำนวน 231 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.48 ส่วนที่เหลือจำนวน 164 ราย หรือร้อยละ 41.52 มีระบบการผลิตปาล์มน้ำมันและพืชชนิดอื่น (อาจมีลักษณะสลับสวนและ/หรือเป็นอิสระซึ่งกันและกันก็ได้ และไม่จำเป็นต้องเป็นพืชร่วมที่ปลูกในแปลง/พื้นที่เดียวกัน) เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีระบบการผลิตปาล์มน้ำมันและพืชชนิดอื่นจะมีความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและมากที่สุด สูงกว่าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีระบบการผลิตปาล์มน้ำมันเชิงเดี่ยวร้อยละ 6.61 และร้อยละ 7.01 ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ มีค่าคงที่ อาจเนื่องมาจากเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีระบบการผลิตปาล์มน้ำมันและพืชชนิดอื่น จะมีความตระหนักถึงความเสี่ยงในการผลิตปาล์มน้ำมัน ทั้งความเสี่ยงด้านผลผลิตและด้านราคา ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อรายได้ของครัวเรือน ดังนั้นเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในกลุ่มนี้จะมีการเตรียมความพร้อมภายใต้เงื่อนไขหรือข้อจำกัดที่เผชิญอยู่ เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการรับรู้ผลกระทบจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งผลการสำรวจพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีระบบการผลิตปาล์มน้ำมันและพืชชนิดอื่น มีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้และรายได้จากการขายผลผลิตปาล์ม

น้ำมันเฉลี่ย $136,543.30 \pm 190,073.54$ กิโลกรัมต่อปี และ $516,485.20 \pm 636,534.83$ บาทต่อปี ตามลำดับ และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาพรวมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.53 ± 0.68 คะแนน ขณะที่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มีระบบการผลิตปาล์มน้ำมันเชิงเดี่ยว มีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้และรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย $104,543.20 \pm 108,957.75$ กิโลกรัมต่อปี และ $444,612.70 \pm 597,701.51$ บาทต่อปี ตามลำดับ และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 3.38 ± 0.79 คะแนน

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรตั้งแต่ 1 กลุ่มขึ้นไป จำนวน 318 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.51 ส่วนที่เหลือจำนวน 77 ราย หรือร้อยละ 19.49 ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรใด ๆ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรตั้งแต่ 1 กลุ่มขึ้นไปจะมีความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและมากที่สุด สูงกว่าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรใด ๆ ร้อยละ 7.27 และร้อยละ 5.57 ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ มีค่าคงที่ อาจเนื่องมาจากเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรจะมีการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้/ประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มและ/หรือปรึกษาหารือถึงสภาพปัญหาในการทำสวนปาล์มน้ำมัน ทั้งประเด็นการผลิต การตลาด รวมถึงผลกระทบจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และอาจได้รับการอบรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยตรง หรือมีการสอดแทรกเนื้อหาดังกล่าวร่วมด้วย ซึ่งผลการสำรวจพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรตั้งแต่ 1 กลุ่มขึ้นไป มีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้และรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย $127,039.09 \pm 159,098.55$ กิโลกรัมต่อปี และ $517,276.50 \pm 662,049.43$ บาทต่อปี ตามลำดับ และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาพรวมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.48 ± 0.76 คะแนน ขณะที่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรใด ๆ มีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้และรายได้จากการขาย

ผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย $79,794.03 \pm 85,470.62$ กิโลกรัมต่อปี และ $297,599.50 \pm 298,782.37$ บาทต่อปี ตามลำดับ และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 3.26 ± 0.68 คะแนน

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนมากทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก จำนวน 338 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.57 ส่วนที่เหลือจำนวน 57 ราย หรือร้อยละ 14.43 ไม่ได้ทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลักจะมีความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและมากที่สุด สูงกว่าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้ทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลักร้อยละ 9.30 และร้อยละ 6.51 ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ มีค่าคงที่ อาจเนื่องมาจากเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลักย่อมตระหนักดีว่า เมื่อสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทย จะส่งผลกระทบต่อรายได้และการดำรงชีพของครัวเรือน ดังนั้น เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในกลุ่มนี้จะมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่มีความจำเป็น หรือเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ซึ่งผลการสำรวจพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก มีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้และรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย $127,359.36 \pm 154,741.16$ กิโลกรัมต่อปี และ $515,867.20 \pm 639,882.86$ บาทต่อปี ตามลำดับ และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาพรวมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.46 ± 0.75 คะแนน ขณะที่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้ทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก มีปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ขายได้และรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย $61,317.68 \pm 88,180.15$ กิโลกรัมต่อปี และ $228,878.40 \pm 346,863.55$ บาทต่อปี ตามลำดับ และมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 3.31 ± 0.70 คะแนน

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ย $474,141.33 \pm 614,357.91$ บาทต่อปี ถ้าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 บาทต่อปี จะทำให้ความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและ

มากที่สุดลดลง (เพิ่มขึ้น) ร้อยละ 3.44×10^{-6} และร้อยละ 3.33×10^{-6} ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ มีค่าคงที่ เป็นไปได้ว่า การมีรายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น จะทำให้ความกดดันในการประกอบอาชีพการทำสวนปาล์ม น้ำมันลดน้อยลง หรืออาจไม่มีเลย

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีเงินออมเฉลี่ย $59,729.99 \pm 109,764.45$ บาทต่อปี ถ้าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีเงินออมเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 บาทต่อปี จะทำให้ความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและมากที่สุดลดลง (เพิ่มขึ้น) ร้อยละ 2.20×10^{-5} และร้อยละ 2.12×10^{-5} ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ มีค่าคงที่ เป็นไปได้ว่า เมื่อเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีความสามารถในการออมเพิ่มมากขึ้น จะทำให้ความกดดันในการประกอบอาชีพการทำสวนปาล์มน้ำมันลดน้อยลง หรืออาจไม่มีเลย

เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีหนี้สินเฉลี่ย $296,481.52 \pm 722,704.07$ บาท ถ้าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีหนี้สินเพิ่มขึ้น (ลดลง) 1 บาท จะทำให้ความน่าจะเป็นของการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในระดับมากและมากที่สุดเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ 4.09×10^{-6} และร้อยละ 3.95×10^{-6} ตามลำดับ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ มีค่าคงที่ เป็นไปได้ว่า การมีหนี้สินเพิ่มขึ้น ย่อมเป็นแรงกดดันให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันต้องหารายได้เพื่อนำมาใช้ชำระหนี้สิน และลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ภายใต้เงื่อนไขหรือข้อจำกัดที่เผชิญอยู่ ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นเรื่องที่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันไทยควรตระหนักและให้ความสำคัญ เพื่อให้รู้เท่าทันสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการรับทราบข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ โดยภาพรวมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่วิจัยอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสื่อบุคคลถือเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ การรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยภาพรวมในพื้นที่วิจัยอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ปัจจัยกำหนด

การรับรู้ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในพื้นที่วิจัยผ่านแบบจำลองโพรบิทเชิงลำดับ โดยที่ในแต่ละลำดับ คือ การเปลี่ยนแปลงของการรับรู้ ซึ่งจำแนกเป็น 5 ลำดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่วิจัยมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น ประกอบด้วยจำนวนปีที่ได้รับการศึกษา ประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมัน ระบบการผลิตปาล์มน้ำมัน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร การทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลัก และหนี้สิน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่วิจัยมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนลดลง ประกอบด้วย จังหวัด รายได้จากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมัน และเงินออม

จากผลการวิจัยสามารถเสนอแนะแนวทางเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า สื่อบุคคลเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่วิจัยรวมทั้งจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาและประสบการณ์การทำสวนปาล์มน้ำมันเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่วิจัยมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนรวมถึงผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เป็นไปได้ต่อการทำสวนปาล์มน้ำมันแก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ตลอดจนควรให้ความรู้ด้วยวิธีการและสื่อที่หลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ใช้ภาษา/ข้อมูล/เนื้อหาที่กระชับ ได้ใจความในเวลาที่เหมาะสมกับอายุ หรือสามารถทำความเข้าใจและจดจำได้ง่าย เช่น (1) การสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการจัดโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่/การอบรม/การประชุม/สัมมนาในชุมชน การจัดนิทรรศการและการจัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ตามสถานที่ราชการและสถานที่ที่เป็นช่องทางการสื่อสารที่สำคัญในชุมชน เช่น ร้านกาแฟในหมู่บ้าน เนื่องจากวัฒนธรรมของคนใต้จะมีการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในตอนเช้าที่ร้านกาแฟในหมู่บ้าน (2) การให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่บุคคลที่มีบทบาทหรืออิทธิพล

ต่อการทำสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ เช่น ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รวมถึงเจ้าหน้าที่ของภาครัฐในส่วนอื่น ๆ ทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานท้องถิ่น และอาสาสมัครของหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้สื่อบุคคลเหล่านี้นำไปสื่อสาร หรือถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันอย่างถูกต้องต่อไป (3) การนำเสนอและเผยแพร่ความรู้ที่ทันสมัย และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างต่อเนื่องโดยใช้สื่อมวลชน เช่น ภาพยนตร์สั้น/วีดิทัศน์ รายการโทรทัศน์ วิทยุชุมชน บทความในหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต (สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสังคมออนไลน์) ร่วมกับการใช้สื่อเฉพาะ เช่น แผ่นพับ เอกสารเผยแพร่ เพื่อสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับสื่อในชุมชนมากขึ้น และมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันได้ทราบถึงช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และน่าเชื่อถืออย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้ป้ายประชาสัมพันธ์ที่มีความสอดคล้องตามสถานที่และเส้นทางสายสำคัญในชุมชน และ (4) การจัดทำยุทธศาสตร์การสื่อสารในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน รวมทั้งสามารถบริหารจัดการการใช้สื่อภายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนเพื่อเพิ่มโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งนี้ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป

2. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่วิจัยมีการรับรู้ว่าจะได้รับผลกระทบต่อการประกอบอาชีพจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพิ่มขึ้น ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเกษตรในรูปแบบต่างๆ เช่น สหกรณ์การเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ ที่มีอยู่ในพื้นที่ และควรสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเหล่านี้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง เช่น การให้ความรู้แก่บุคคลที่มีบทบาทต่อการดำเนินงานของกลุ่ม หรือการทำสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันมีอำนาจต่อรองราคามากขึ้น ทั้งราคาผลผลิตปาล์มน้ำมันและราคาปัจจัยการผลิต ตลอดจนช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่เกี่ยวกับปาล์มน้ำมันได้ง่ายและสะดวกขึ้น

คำขอขอบคุณ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ คำดา. (2543). *ผลกระทบของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ต่อการผลิต การบริโภคและการค้าน้ำมันปาล์มของประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จิรายุ จันทรทองแก้ว. (2553). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มของประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จิรศักดิ์ พงษ์พิชญพิจิตร จารึก สิงห์ปริษา บุญจิต ฐิตาภิวัฒน์กุล กนกวรรณ จันทรเจริญชัย พรเทพ อำนวยกรกิตติกุล และนิติพงษ์ ส่องศรี โรจน์. (2550). *การศึกษาผลกระทบจากการทำ FTA สำหรับภาคเกษตรกรรม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ประยุกต์.
- ธีระ เอกสมทราเมษฐ์. (2554). *การปรับปรุงพันธุ์ปาล์มน้ำมัน*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรีนติ้ง เฮาส์ จำกัด.
- นันทรัตน์ จันทรแสง. (2544). *ผลกระทบของเขตการค้าเสรีอาเซียนต่ออุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันในประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ไพฑูรย์ บุญประเสริฐ. (2536). *ผลทางกฎหมายเศรษฐกิจของข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนที่มีต่ออุตสาหกรรมปาล์ม น้ำมันและอุตสาหกรรมเกี่ยวข้อง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิจิตร ว่องวาริทิพย์. (2539). *สู่ทางและโอกาสทางการส่งออกและผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน (สำหรับอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม)*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2555). *ผลกระทบต่อภาคเกษตรไทยจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2558). *ปาล์มน้ำมัน: เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ปี 2556-2558*. สืบค้นจาก <http://www.oae.go.th/download/prcai/farmcrop/palm.pdf>.
- ศุภรรรยา วินมูน. (2546). *ผลกระทบต่อนโยบายการทางเศรษฐกิจของการคุ้มครองอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศมาเลเซียและอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มในประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York, NY: HarperCollins Publishers.
- Ebel, R. L., & Frisbie, D. A. (1986). *Essentials of educational measurement* (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Foreign Agricultural Service. (2016). *Oilseeds: World markets and trade*. Retrieved from <http://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/oilseeds.pdf>.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Schramm, W. (1973). Channels and audience. In I. de S. Pool, & W. Schramm (Eds.), *Handbook of communication* (pp. 121-122). Chicago, IL: Rand McNally College Publishing Company.
- Statistics Division, Food and Agriculture Organization. (2016). *Crop production*. Retrieved from <http://faostat3.fao.org/download/Q/QC/E>.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). Tokyo, Japan: John Weatherhill.
- Center for Agricultural Information, Office of Agricultural Economics. (2015). *Oil palm: Harvested area, yield and productivity for the period from 2013 to 2015*. Retrieved from <http://www.oae.go.th/download/prcai/farmcrop/palm.pdf> [in Thai]
- Chanthongkaew, J. (2010). *An analysis of factors affecting the competitive advantage of Thailand's palm oil industry* (Unpublished master's thesis). Kasetsart University, Bangkok. [in Thai]
- Eksomtramage, T. (2011). *Oil palm breeding*. Bangkok, Thailand: O.S. Printing House. [in Thai]
- Junseang, N. (2000). *The impacts of ASEAN Free Trade Area on oil palm industry in Thailand* (Unpublished master's thesis). Prince of Songkla University, Songkhla. [in Thai]
- Kumda, J. (2000). *Effects of ASEAN Free Trade Area (AFTA) on the production, consumption and trade of palm oil in Thailand* (Unpublished master's thesis). Kasetsart University, Bangkok. [in Thai]
- Pongpisanupichit, J., Singhapreecha, C., Titapiwatanakun, B., Chanchaenchai, K., Ammutkittikul, P., & Songsrirote, N. (2007). *The study on impacts of FTA for agriculture*. Bangkok, Thailand: Center for Applied Economics Research. [in Thai]
- Vinmoon, S. (2003). *Economic welfare cost of protection for automobile industry in Malaysia and palm oil industry in Thailand* (Unpublished master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok. [in Thai]
- Wongwareetip, W. (1996). *The ways and opportunities of export and the impacts of ASEAN Free Trade Area (palm oil industry)*. Bangkok, Thailand: Thailand Development Research Institute. [in Thai]

Translated Thai References

- Agricultural Economics Operation Center, Office of Agricultural Economics. (2012). *The impacts of ASEAN Economic Community on Thai agriculture*. Bangkok, Thailand: Author. [in Thai]
- Boonprasert, P. (1993). *Effect of the agreement on ASEAN Free Trade Area to economic law: Palm oil industry and related industry* (Unpublished master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok. [in Thai]